

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ
ФІНАНСОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

MODERN APPROACHES TO ENTERPRISE FINANCIAL FLOW MANAGEMENT

УДК 336.011

DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastuct61-40>**Роздобудько Е.В.**

к.е.н., доцент,
заступник директора
ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія
управління персоналом»
«Центр дистанційного навчання
«Кам'янський інститут»

Соломіна Г.В.

к.е.н., доцент кафедри фінансів,
обліку та оподаткування
Національний авіаційний університет

Rozdobutko Ella

PJSC «Interregional Academy
of Personnel Management
«Kamyansky Institute
Distance Learning Center»

Solomina Hanna

National Aviation University

Сучасна економічна система є формуванням нового укладу, що базується на інноваційних досягненнях і цифровій платформі та висуває нові вимоги до структури виробництва, управління фінансовими потоками. У статті досліджено місце та роль фінансових потоків у питанні забезпечення ефективної діяльності суб'єкта господарювання. Обґрунтовано використання поточкових підходів в управлінні фінансами. Акцентовано увагу на спільних і відмінних рисах грошових і фінансових потоків. Сформульовано суб'єктно-рівневу класифікацію фінансових потоків за критерієм рівності функціонування ринкових суб'єктів, згідно з якою слід розрізняти фінансові потоки: індивідуальні, організаційні, національні, міжнародні. Рівнева класифікація фінансових потоків дає змогу наголосити на суб'єктах результатів діяльності та розширює теорію фінансів у частині уточнення існуючих класифікацій фінансових потоків.

Ключові слова: фінансові потоки, методи управління фінансовими потоками, управління фінансами, рівнева класифікація, імперативність та фондковість.

Формирующаяся современная экономическая система представляет собой экономику

нового уклада, основанную на инновационных достижениях и цифровой платформе, что выдвигает новые требования к структуре производства, управлению финансовыми потоками. В статье исследуются место и роль финансовых потоков в процессе обеспечения эффективной деятельности предприятия. Обосновано использование существующих подходов в управлении финансами. Акцентируется внимание на общих и отличительных чертах денежных и финансовых потоков. Сформулирована субъектно-уровневая классификация финансовых потоков по критерию уровня функционирования рыночных субъектов, согласно которой следует различать финансовые потоки: индивидуальные, организационные, национальные, международные. Приведенная классификация финансовых потоков позволяет сделать акцент на субъектах результатов деятельности и развивает теорию финансов в части расширения и уточнения существующих классификаций финансовых потоков.

Ключевые слова: финансовые потоки, методы управления финансовыми потоками, управление финансами, уровневая классификация, императивность и фондковость.

The modern economic system is the formation of a new, based on innovative achievements and digital platform and puts forward new requirements for the structure of production, financial flow management. The improvement of theoretical and methodological approaches to financial flow management through the implementation of a new subject-indicator approach in the field of commercialization results in order requires research. We have identified the levels of financial interaction of market entities in the environment: first, the level of the individual; secondly, the level of the business entity; third, the level of the state; fourth, – international financial organizations. The article formulates a subject-level classification according to the criterion of equality of functioning of market entities, according to which it is necessary to distinguish between financial flows: individual; organizational; national; international. The level classification of financial flows allows to emphasize the subjects of the results of activities and expands the theory of finance in terms of clarifying the existing classifications of financial flows. The analysis of the existing classifications of financial flows made it possible to establish the absence of the spheres of international and public finance, limited by the framework of the national economy, or by the time operational framework. The issue of developing an adapted methodological approach to assessing financial flows in the field of the results of activities is not actually being studied. Therefore, in our study, it is proposed to supplement the existing classifications of financial flows with a subject-level classification based on the principle of the level of functioning of market entities, which will act as a universal criterion that delimits and covers all subjects of the financial market. Such differentiation of flows according to the levels of functioning of market entities makes it possible to clearly track specific participants in operations, determine their role in this circulation and assess future potential, as well as compare financial flows in accordance with the level of their occurrence.

Key words: financial flows, methods of managing financial flows, financial management, level classification, imperativeness and stock.

Постановка проблеми. Сучасна система економічних відносин відрізняється високою залежністю від фінансових ресурсів. Практика централізованого управління фінансовими потоками з боку держави, що застосовується, обмежує можливості економічних суб'єктів їх самостійного регулювання. Незважаючи на велику кількість робіт, присвячених розвитку ринку та проблемам комерціалізації результатів діяльності в сучасних умовах трансформації економічних систем, існує недостатність досліджень, присвячених розвитку механізмів управління фінансовими потоками.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науці фінансового менеджменту сформулювався погляд на процес управління фінансовими потоками, який являє собою діяльність із

забезпечення підприємства фінансовими ресурсами. Багато сучасних економістів розглядали категорію «фінансовий потік» паралельно із поняттям «грошовий потік». Аналіз розвитку зарубіжної фінансової науки доводить неоднозначність трактувань терміна cashflow, що використовується і в контексті грошового обігу, і в контексті економічних відносин. Так, Дж. Доунс та Дж.Е. Гудман cashflow трактують «як потік надходжень та витрат готівки та аналіз змін, що виконуються на рахунках компанії» [1]. При цьому акцентується увага на ролі такого потоку в усій фінансовій системі та формуванні взаємин між її учасниками. Із такою позицією слід погодитися, оскільки цей потік спрямований на підтримку ринкових відносин між суб'єктами господарювання.

Інші відомі вчені Ю. Брігхем та Л. Галенски [2], докладно описуючи поняття cashflow, характеризують його як грошовий потік, що складається з двох частин: відтік та надходження коштів. Таким чином, вони також не розмежовують грошові та фінансові потоки. Окрім того, деякі автори трактують фінансовий потік як специфічний грошовий потік, що має ознаки безеквівалентності та безоплатності, тобто в рамках цього підходу фінансові та грошові потоки не ототожнюються [3]. Із цією позицією складно погодитися, оскільки ринкові відносини не мають на увазі нетотожність. В обмін на гроші інша сторона фінансового обігу має надати еквівалентні за вартістю товари, роботи, послуги.

Постановка завдання. Мета статті полягає у вдосконаленні теоретичних та методичних підходів до управління фінансовими потоками за допомогою реалізації нового суб'єктно-індикаторного підходу результатів діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Зазначимо, що в рамках науки менеджменту грошові та фінансові потоки тотожні. Такої точки зору дотримуються багато відомих авторів, пояснюючи цей факт тим, що в умовах ринкового господарства основну роль відіграють гроші, саме грошовий потік відображає стан реальної платоспроможності контрагентів [4]. Таке трактування фінансових потоків вважається розширенням і має на увазі як грошовий оборот, так і процес розміщення коштів в активах [5]. При цьому основними характеристиками фінансових потоків є: процес формування, розподілу фондів коштів; платежі до фіскальної системи держави; фінансовий інструмент управління виробничим процесом [6]. Фінансові потоки за своєю суттю опосередковують із кругообігом капіталу та відтворювальним процесом, який пов'язують із державою, але стосовно підприємства ці потоки націлені передусім на забезпечення його платоспроможності.

У розширених трактуваннях даного поняття розглядається виключно рух фінансових фондів, що включають фінансові ресурси, необхідні для фінансування поточної діяльності та інвестицій. Але оскільки підприємства не завжди проводять розрахунки в грошовій формі, це визначення більш точно відзначає рух на бухгалтерських рахунках, що змінює та впливає на фінансове становище підприємств.

Слід зазначити, що фінансові потоки характеризують ширше розуміння руху, ніж облік на рахунках підприємств. Проте ці поняття не тотожні, оскільки фінансові потоки обмежені сферою та фондами, які вони обслуговують, а грошові потоки охоплюють будь-які економічні взаємовідносини між різними суб'єктами.

Фінансові потоки мають бути керованими, оскільки від їх рівномірності та своєчасності

надходження на рахунки підприємств залежить постійне функціонування відтворювального процесу; від їх своєчасного списання та розрахунків із контрагентами залежить ділова репутація підприємства. Велике значення при цьому мають як вхідні, так і вихідні фінансові потоки, що характеризуються такими показниками: основою їх виникнення є фінансово-господарська діяльність ринкового суб'єкта; змінюють поточний фінансовий стан суб'єкта; можуть з'являтися з різних джерел і мають свій напрям руху; пов'язані з формуванням та використанням фінансових ресурсів, фондів грошових коштів.

Основне завдання управління фінансовими потоками виявляється у необхідності забезпечення фінансовими ресурсами роботи підприємства за наявних умов господарської діяльності.

Фінансові ресурси – основа будь-якого фінансового потоку, яка формує кошти грошово-кредитної і бюджетної системи, що використовуються для забезпечення безперервного функціонування та розвитку господарства.

Наявність фінансових ресурсів дає можливість підприємству розпочати роботу, стабільно функціонувати та нарощувати свій потенціал. Фінансові ресурси повинні надходити до підприємства у достатній кількості, за їх дефіциту відбувається скорочення виробничої діяльності, можливі вихід із ринку, банкрутство.

У процесі своєї діяльності фінансові ресурси змінюють свою форму з грошової на матеріальну, і навпаки. Цей процес має певний цикл, що зумовлює розвиток підприємства та його успішне функціонування на ринку. У цьому разі йдеться про фінансові потоки, які опосередковують діяльність ринкового суб'єкта. Найпопулярнішою класифікацією фінансових потоків у вітчизняній літературі, на думку [7], є потоки від інвестиційної та фінансової діяльності. На нашу думку, дана класифікація досить умовна, оскільки в сучасному ринковому господарстві відбувається ускладнення видів діяльності, що породжує додаткові фінансові потоки. Дослідник І.О. Бланк [8] виділяє фінансові потоки на три рівні управління: потоки підприємства у цілому, потоки по структурних підрозділах підприємства, потоки по окремих господарських операціях. У цьому разі кругообіг фінансів обмежується функціонуванням конкретного підприємства.

Окрім перерахованих класифікацій, низка авторів [9; 10] виділяє потоки за такими критеріями, як достатність обсягу (дефіцитний фінансовий потік, надлишковий фінансовий потік); сфера обігу (зовнішній та внутрішній фінансові потоки); тривалість (короткострокові, довгострокові); вид валюти (у національній та іноземній валютах); передбачуваність (плановані та неплановані фінансові потоки); стабільність у часовому інтервалі (регулярні та нерегулярні фінансові потоки).

Усі наведені класифікації поділяють потоки стосовно діяльності підприємства на фінансовому ринку. У багатьох класифікаціях залишається неохопленою сфера міжнародних фінансів та державних фінансів.

У багатьох наведених класифікаціях фінанси розглядаються обмежено – або у межах національної економіки, або у часових чи операційних рамках. На нашу думку, фінансові потоки повинні бути вищими за будь-які обмеження, тим більше що в сучасних умовах зникають просторові або тимчасові межі руху фінансових потоків. Тому в нашому дослідженні ми пропонуємо доповнити існуючі класифікації фінансових потоків суб'єктно-рівневою класифікацією за принципом рівності функціонування ринкових суб'єктів, який виступатиме універсальним критерієм, що розмежує та охоплює всі суб'єкти фінансового ринку.

Із метою розроблення суб'єктно-рівневої класифікації було проведено розмежування фінансових потоків. Нами виділено основні рівні фінансової взаємодії ринкових суб'єктів у фінансовому середовищі: по-перше, рівень фізичної особи; по-друге, рівень суб'єкта господарювання; по-третє, рівень держави, оскільки всі домогосподарства та суб'єкти господарювання взаємодіють із державними фінансовими органами, здійснюють платежі та проводять розрахунки через фінансові органи; по-четверте, рівень міжнародних фінансових організацій: сьогодні всі країни світу перебувають у тісній взаємодії, відбувається інтеграція та глобалізація національних економічних систем.

Таким чином, існує чотири рівні взаємодії, відповідно до чого можна виділити чотири групи фінансових потоків. Першу групу становлять індивідуальні фінансові потоки, другу – організаційні, третю – національні, четверту – міжнародні.

Суб'єкти господарювання та індивіди постійно взаємодіють із різними структурами (державними, недержавними). У процесі цієї взаємодії формуються стійкі зв'язки та відбувається обмін ресурсами, інформацією, послугами. Фінансові потоки спрямовані на розвиток, формування, зміцнення національної фінансової інфраструктури, тому визначимо дані потоки національними фінансовими потоками. Фінансові потоки, спрямовані на обслуговування імпортерів та експортерів операцій, міждержавні взаєморозрахунки, розрахунки з наднаціональними міжнародними фінансовими фондами, органами, визначимо міжнародними фінансовими потоками.

Таким чином, сформуємо суб'єктно-рівневу класифікацію фінансових потоків за рівневим принципом. Відповідно до цього принципу виділимо рівень індивіда, рівень ринкового суб'єкта певної організаційно-правової форми, рівень держави, міждержавний рівень. Відповідно до зазначених рівнів розмежуємо відповідно фінансові

потоки: індивідуальні, організаційні, національні, міжнародні.

Індивідуальні фінансові потоки виникають на рівні фізичних осіб, із метою їх уніфікації враховуємо фізичних осіб, які мають певні доходи і здійснюють платежі, окремих індивідів, що мають самостійні бюджети.

Організаційні фінансові потоки виникають лише на рівні окремого ринкового суб'єкта господарювання незалежно від його організаційно-правової форми власності і безпосередньо впливають на його фінансове становище. Ці потоки можуть перетинатися з потоками лише на рівні держави, оскільки кожне підприємство здійснює розрахунки із зовнішнім підприємницьким середовищем, які мають обліковуватися на рахунках підприємств.

Національні фінансові потоки є взаєморозрахунками між суб'єктами господарювання, між рівнями бюджетної системи, між різними фінансовими інститутами, між різними територіальними утвореннями в рамках однієї держави. Ці потоки впливають на бюджетну забезпеченість органів державної влади, на наповненість доходної частини бюджету, фінансування різних соціально-економічних заходів, окремих категорій соціальних груп населення. Результати руху даних потоків мають фіксуватися на національних рахунках.

Міжнародні фінансові потоки виникають у тому разі, коли товари, послуги чи роботи експортуються (імпортуються), а оплата за них спрямовується контрагенту в іншій країні. Основною ознакою появи такого потоку є відображення на валютному рахунку суб'єкта господарювання. Ці потоки можуть виникати між окремими державами у разі фінансової допомоги, інвестування в міжнародні проекти, міждержавного кредиту. Можуть виникати потоки між суб'єктами господарювання та наднаціональними фінансовими організаціями, між контрагентами з різних країн.

Рівні виникнення фінансових потоків можуть періодично перетинатися, але відмінними ознаками руху фінансових ресурсів завжди виступають зміни на певних рахунках: індивідуальному, бухгалтерському (фінансовому), національному (державному), валютному. Для того щоб потрапити на більш високий рівень, фінансовий потік має пройти через той рівень, який є попереднім за наступним. Так, на міжнародний рівень організаційний потік потрапляє лише після проходження національного рівня, і навпаки.

Рух фінансів зумовлений фінансово-господарською діяльністю суб'єктів економіки, походить із різних джерел і має різний напрям, обліковується на бухгалтерських рахунках та впливає на вартість компанії.

Будь-який рух керується певними методами, які розробляються у процесі реалізації управлінських

рішень. В історії світової фінансової думки використовуються такі основні методи управління фінансовими потоками: прямий, непрямий, матричний [11].

Прямий метод базується на деталізації руху та структури коштів на рахунках суб'єкта господарювання без прив'язки до конкретної фінансової операції. Непрямий метод заснований на поєднанні показників чистого прибутку та величини коштів, що відображає вплив кожного потоку на фінансовий результат підприємства. Матричний метод полягає у зіставленні однорідних економічних об'єктів, взаємопов'язаних між собою. У різних інтерпретаціях цей метод був використаний у дослідженнях П. Самуельсона (теорія переваг), В.В. Леонтьєва (метод «витрати – випуск»), які вивчали товарно-грошові потоки та знаходили взаємозв'язки, на основі яких будували прогнози розвитку систем.

У нашому дослідженні використаємо цей метод для дослідження фінансових потоків. Прямий і непрямий методи управління фінансовими потоками мають на увазі деталізацію та аналіз їх руху за фінансовими рахунками господарюючих суб'єктів, що суттєво обмежує застосування цих методів у сфері особистих та державних фінансів. Матричний метод є найбільш універсальним і дає змогу систематизувати однорідні показники, провести їх економічну оцінку. Тому для цілей нашого дослідження найкращим є матричний принцип зіставлення цільових показників розвитку, який будемо використовувати як основу.

Із позиції фінансів необхідно визначитися з розумінням фінансових потоків як руху вартості, що генерує та трансформує фонди грошових коштів. Із цією метою розглянемо фінансову систему та її структуру. У науковому середовищі досі відсутня єдина думка про склад та структуру фінансової системи держави. Як правило, у складі фінансової системи держави виділяють фінанси трьох сфер: державні (публічні) фінанси, приватні фінанси, фінанси домашніх господарств [12].

У кожній із зазначених сфер формуються і циркулюють фінансові потоки, які обслуговують економічні взаємини, що виникають між суб'єктами ринкової економіки, ланками фінансової системи.

За умови ринкової економіки фінанси перебувають у постійному русі, оскільки саме завдяки цьому кругообігу відбувається перетік вартості з однієї сфери до іншої. Фінанси рухаються у формі цілеспрямованих потоків, що мають властивості імперативності та фондності. Імперативність фінансових потоків зумовлена необхідністю здійснення платежів та розрахунків, регламентована нормативними актами, підпорядкована певним правилам та законам. Фондовість фінансових потоків пов'язана із властивістю фінансів

накопичуватися у фонди та резерви, що виступає основною ознакою виникнення фінансового потоку. У сучасних ринкових умовах вона децю трансформується, тому що гроші повинні постійно перебувати в обігу, проте певні фонди формуються на всіх рівнях фінансової системи.

Рівні фінансового руху постійно перетинаються, оскільки ринкова діяльність суб'єктів господарювання не обмежується одним локальним ринком, вони можуть працювати на національному та світовому ринках, співпрацювати з державними структурами, мати іноземних ділових партнерів.

Наведена диференціація потоків за рівнями функціонування ринкових суб'єктів дає змогу чітко відстежити конкретних учасників операцій, визначити їхню роль у даному кругообігу та оцінити майбутній потенціал, а також зіставити фінансові потоки відповідно до рівня їх виникнення.

Запропонована суб'єктно-рівнева класифікація розширює перелік існуючих критеріїв диференціації фінансових потоків. Сьогодні існує велика кількість класифікацій потоків за ознаками господарської діяльності, що генерує потоки; спрямованістю руху фінансових потоків; достатністю і збалансованістю.

Диференціація потоків за рівнями функціонування ринкових суб'єктів не використовувалася іншими авторами, оскільки потоки прийнято враховувати або на рівні підприємства, або на рівні бюджетної системи. Окрім того, за такої класифікації фінансових потоків можна чітко простежити основні суб'єкти господарювання, які генерують, керують чи приймають дані потоки.

Висновки з проведеного дослідження. Запропоновану суб'єктно-рівневу класифікацію фінансових потоків за критерієм рівності функціонування ринкових суб'єктів, згідно з яким слід розрізняти індивідуальні фінансові потоки (що виникають у фізичних осіб через рух коштів на їхніх особистих рахунках); організаційні фінансові потоки (виникають лише на рівні окремого ринкового суб'єкта господарювання будь-якої організаційно-правової форми, безпосередньо впливають на його фінансовий стан і обліковуються на його фінансових рахунках); національні фінансові потоки (є взаєморозрахунками між суб'єктами господарювання, рівнями бюджетної системи, фінансовими інститутами, різними територіальними утвореннями в рамках однієї держави і обліковуються на національних рахунках); міжнародні фінансові потоки (виникають під час експорту (імпорту) товарів, робіт, послуг та обліковуються на валютних рахунках суб'єктів господарювання). Рівнева класифікація фінансових потоків дає змогу акцентувати увагу на суб'єктах сфери та розвиває теорію фінансів у частині розширення та уточнення існуючих класифікацій фінансових потоків.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Доунс Дж., Гудман Дж. Финансово-инвестиционный словарь. Москва : ИНФРА-М, 1997. 585 с.
2. Бригхем Ю., Гапенски Л. Финансовый менеджмент. Санкт-Петербург : Экономическая школа, 1998. 1184 с.
3. Колеватова А.В., Кондрацька К.В. Роль та значення фінансів домогосподарств у ринковій економіці. *Modern Economics*. 2019. № 18. С. 55–60.
4. Loth, Richard. Analyze Cash Flow The Easy Way. URL: <http://www.investopedia.com/articles/stocks/07/easycashflow.asp> (дата звернення: 01.11.2021).
5. Камінська І.М., Дорош В.Ю., Ковальчук А.Ю. Активи підприємства: морфологічний аналіз категорії, склад та класифікація. *Економічний форум*. 2019. № 3. С. 136–143.
6. Бондаренко О.С. Фінансові ресурси та фінансові потоки: сучасна теорія і практика управління. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 4. С. 25–28.
7. Сосновська О.О., Мінжайленко І.В. Фінансові потоки підприємства та напрями їх оптимізації. *Modern economics*. 2019. № 17. С. 218–225.
8. Бланк И.А. Финансовый менеджмент. Киев : Ника-Центр, 2010. 653 с.
9. Олійник О.О. Грошові і фінансові потоки в системі фінансового менеджменту підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 13–14. С. 32–37.
10. Шкварчук Л.О., Слав'юк Р.А. Внутрішньокорпоративні фінансові потоки у системі управління підприємством. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Проблеми економіки та управління»*. 2019. Вип. 3. С. 64–72.
11. Samuelson P. Leontieff's The Economy as a Circular Flow: an Introduction. *Structural change and economic dynamics*. 1991. Vol. 2. P. 178.
12. Marantika A., Rathod H. S., Chauhan R., Putri L. T. and Maselena A. Ethics in Finance, Financial Globalization and Stakeholder Responsibility: New Concept of Corporate Finance. *International Journal of Psychosocial Rehabilitation*. 2020. Vol. 24. Issue 01. P. 1556–1563.

REFERENCES:

1. Douns Dzh., Hudman Dzh. (1997) *Fynansovo-ynvestytsyonnyy slovar* [Financial and investment dictionary]. Moscow: INFRA-M, pp. 585. (in Russian)
2. Bryhkhem Yu., Napensky L. (1998) *Fynansovyj menedzhment* [Financial management]. St. Petersburg: School of Economics, pp. 1184.

3. Kolevatova A.V., Kondracjka K.V. (2019) Rolj ta znachennja finansiv domogospodarstv u rynkovij ekonomici [The role and importance of household finances in a market economy]. *Modern Economics*, no. 18, pp. 55–60.

4. Loth, Richard. Analyze Cash Flow The Easy Way. Available at: <http://www.investopedia.com/articles/stocks/07/easycashflow.asp> (accessed 01 November 2021).

5. Kaminsjka I.M., Dorosh V.Ju., Kovaljchuk A.Ju. (2019) Aktyvy pidpryjemstva: morfologichnyj analiz kateghoriji, sklad ta klasyfikacija [Enterprise assets: morphological analysis of the category, composition and classification]. *Ekonomichnyj forum* [Economic forum], no. 3, pp. 136–143.

6. Bondarenko O.S. (2017) Finansovi resursy ta finansovi potoky: suchasna teorija i praktyka upravlinnja [Financial resources and financial flows: modern management theory and practice]. *Investyciji: praktyka ta dosvid* [Investments: practice and experience], no. 4, pp. 25–28.

7. Sosnovsjka O.O., Minjajlenko I.V. (2019) Finansovi potoky pidpryjemstva ta naprjamy jikh optymizaciji [Financial flows of the enterprise and directions of their optimization]. *Modern economics*, no. 17, pp. 218–225.

8. Blank Y.A. (2010) Fynansovyj menedzhment [Financial management]. Kyiv: Nyka-Center, pp. 653.

9. Olijnyk O.O. (2021) Ghroshovi i finansovi potoky v systemi finansovogho menedzhmentu pidpryjemstv [Cash and financial flows in the system of financial management of enterprises]. *Investyciji: praktyka ta dosvid* [Investments: practice and experience], no. 13–14, pp. 32–37.

10. Shkvarchuk L.O., Slav'juk R.A. (2019) Vnutrishnjo-korporatyvni finansovi potoky u systemi upravlinnja pidpryjemstvom [Intra-corporate financial flows in the enterprise management system]. *Visnyk Nacionaljnogho universytetu "Lvivskja politehnika"* [Bulletin of the National University "Lviv Polytechnic". Series: Problems of economics and management. Serija: Problemy ekonomiky ta upravlinnja], vol. 3, pp. 64–72.

11. Samuelson P. Leontieff's (1991) «The Economy as a Circular Flow»: an Introduction. *Structural change and economic dynamics*, vol. 2, pp. 178.

12. Marantika A., Rathod H.S., Chauhan R., Putri L.T. and Maselena A. (2020) Ethics in Finance, Financial Globalization and Stakeholder Responsibility: New Concept of Corporate Finance. *International Journal of Psychosocial Rehabilitation*, vol. 24, Issue 01, pp. 1556–1563.